

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут
Кафедра економіки та міжнародних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВТЕІ КНТЕУ

 Н. Л. Замкова

РОБОЧА ПРОГРАМА

кваліфікаційного екзамену

галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність	051 «Економіка»
спеціалізація	«Міжнародна економіка»
форма навчання	денна

Вінниця 2019

Розробники: Давидюк Л.П., к.е.н., доцент,
Мельничук О.П., к.е.н., доцент,
Богацька Н.М., к.е.н., доцент,
Кульганік О.М., к.е.н., доцент,
Павлюк Т.І., к.е.н., доцент,
Юрчик І.Б., к.е.н., доцент

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних відносин 11 вересня 2019 р., протокол № 12, на засіданні Вченої ради факультету економіки, менеджменту та права 23 вересня 2019 р., протокол № 10, на засіданні вченої ради інституту 28 жовтня 2019 р., протокол № 10.

Рецензенти:

Гарбар В.А. – к.е.н. доцент кафедри економіки та міжнародних відносин;
Мазуренко В.П., в.о. директора ТОВ «Кредо-Авто», м. Вінниця

Редактор: Фатєєва Т. Д.
Комп'ютерна верстка: Білоус Т.В.

Підп. до друку 08.11.2019 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк різнографічний. Ум. друк. арк. 1,63.
Обл.-вид. арк. 1,29. Тираж 5. Зам. № 517

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

РОЗДІЛ 1. МЕТА І ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ, ЙОГО МІСЦЕ В СТРУКТУРІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Мета кваліфікаційного екзамену – виявлення рівня засвоєння теоретичних знань та практичних навичок здобувачів вищої освіти.

Робоча програма кваліфікаційного екзамену підготовлена відповідно до стандарту вищої освіти та освітньо-професійної програми підготовки бакалавра зі спеціальності «Міжнародна економіка».

Кваліфікаційний екзамен – це комплекс кваліфікаційних завдань, які дозволяють виявити рівень підготовки здобувачів вищої освіти, ступінь володіння професійними знаннями та уміннями виконання виробничих функцій, зазначених в освітньо-професійній програмі.

Кваліфікаційний екзамен складається з двох етапів:

- тестові завдання, що формують основні компетенції бакалавра;
- письмове розв'язання розрахунково-аналітичних, ситуаційних (творчих) завдань.

Кваліфікаційний екзамен є завершальним етапом в отриманні кваліфікації ОС бакалавра зі спеціальності «Міжнародна економіка» та проводиться після вивчення усіх дисциплін ОС «Бакалавр» та проходження практики.

На кваліфікаційний екзамен виносяться наступні дисципліни:

- ОК 1. Міжнародна економіка;
- ОК 2. Міжнародна економічна діяльність України;
- ОК 3. Економіка підприємства;
- ОК 4. Міжнародна торгівля;
- ОК 5. Європейська інтеграція;
- ОК 6. Мікроекономіка;
- ОК 7. Макроекономіка.

Робоча програма складається з наступних розділів:

1. Мета і завдання кваліфікаційного екзамену, його місце в структурі освітньої програми
2. План підготовки студентів до кваліфікаційного екзамену за видами навчальної роботи.
3. Тематика та зміст лекційних, практичних занять, самостійної роботи студентів.
4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми, що виносяться на кваліфікаційний екзамен.
5. Матриця відповідності програмних результатів відповідними компонентами освітньої програми.
6. Приклад екзаменаційного білета та критерії.
7. Список рекомендованих джерел

При підготовці до кваліфікаційного екзамену здобувачам рекомендується користуватися літературою, список якої наведено у кінці програми.

**РОЗДІЛ 2. «ПЛАН ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ
РОБОТИ»**

Таблиця 1

Види навчальної роботи	Кількість годин
Аудиторні заняття	24
- лекції	4
- практичні заняття	20
Самостійна робота студентів	66
Всього годин / кредитів	90/3

**РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, ПРАКТИЧНИХ
ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

№	Вид навчальної роботи і короткий зміст	Години	Шифр кафедри
1	2	3	4
Лекції			
1	<p><i>Лекція № 1 «Міжнародна економіка як економічне явище»</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Індикатори залучення національної економіки у зовнішньоекономічні зв'язки . Найважливіші форми і елементи сучасного МПП. Підходи до систематизації країн світу. 	2	8.1
	<p><i>Лекція № 2 «Міжнародна торгівля товарами та послугами: емпіричний аналіз»</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність, види та форми міжнародної торгівлі товарами та послугами. Основні показники міжнародної торгівлі товарами та послугами. 	2	8.1
Практичні заняття			
2	<p><i>Практичне заняття з Міжнародної економіки</i> <i>Практичне заняття №1</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Визначення рівня залучення національної економіки в міжнародну торгівлю. Визначення рівня залучення національної економіки в міжнародну інвестиційну діяльність. Визначення рівня залучення національної економіки в міжнародні кредитно-фінансові відносини. <p>Розв'язок творчих задач</p>	2	8.1
	<p><i>Практичне заняття з Міжнародної економіки</i> <i>Практичне заняття №2</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Розрахунок показників руху населення в країні. Розрахунок темпів припливу і відпливу робочої сили. Аналіз позитивних і негативних наслідків впровадження міграційної політики. <p>Розв'язок творчих задач</p>	2	8.1

	<p align="center">Практичне заняття з Міжнародної економічної діяльності України</p> <p><i>Практичне заняття №3</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз міграції населення України та оцінка наслідків. 2. Аналіз структури іноземних інвестицій за видами економічної діяльності. 3. Аналіз діяльності ТНК в Україні. 4. Оцінка специфіки національної участі України в міжнародних ринках передачі технологій. 	2	8.1
	<p align="center">Практичне заняття з Міжнародної торгівлі</p> <p><i>Практичне заняття №4</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні типи торговельної політики. 2. Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі. 3. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі. 	2	8.1
	<p align="center">Практичне заняття з Міжнародної торгівлі</p> <p><i>Практичне заняття №5</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи та інструменти торговельної політики. 2. Характеристика та приклади застосування тарифних методів регулювання торговельних відносин. 3. Характеристика та приклади застосування нетарифних методів регулювання торговельних відносин. 4. Практика застосування торговельних війн в міжнародній торгівлі. 	2	8.1
	<p align="center">Практичне заняття з Економіки підприємства</p> <p><i>Практичне заняття №6</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Показники виробничої програми: товарна, валова, чиста, умовно-чиста, нормативно-чиста, реалізована продукція. 2. Суть та завдання матеріально-технічного забезпечення підприємства. 1. Оцінка основних фондів: первісна, поновлена, залишкова вартість. 	2	
	<p align="center">Практичне заняття з Економіки підприємства</p> <p><i>Практичне заняття №7</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Системи оплати праці та їх характеристика. Форми та системи преміювання на підприємстві. 4. Кошторис витрат виробництва - поняття, склад. 5. Методичні інструменти аналізу доходів підприємства, факторів, що обумовлюють їх формування. 	2	8.1

	<p>Практичне заняття з Європейської інтеграції Практичне заняття №8</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика єдиної торговельної політики ЄС. 2. Митно-тарифне регулювання зовнішньої торгівлі ЄС. 3. Практика застосування нетарифних обмежень у зовнішній торгівлі ЄС. 	2	8.1
	<p>Практичне заняття з Мікроекономіки Практичне заняття №9</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про систему національних рахунків СНР. 2. Методи вимірювання валового внутрішнього продукту (ВВП): виробничий, кінцевого використання, розподільчий. 3. Обчислення макроекономічних показників на основі ВВП. 4. Розрахунок реальних обсягів виробництва. 5. Принципи розрахунку ВВП 6. Цінові індекси. Дефляція та інфляція ВВП. 7. ВВП та економічний добробут 	2	8.1
	<p>Практичне заняття з Макроекономіки Практичне заняття №10</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття корисності. Сукупна та гранична корисність. Функція корисності. Закон спадної граничної корисності економічного блага. 2. Криві байдужості та їх властивості. Карта кривих байдужості. Гранична норма заміщення. 3. Окремі випадки кривих байдужості: для взаємозамінних благ, взаємодоповнюючих благ, нейтральних благ, благ з від'ємною корисністю. 4. Бюджетне обмеження споживача. 5. Рівновага споживача: економічна, алгебраїчна та графічна інтерпретація. 	2	8.1

Самостійна робота студентів

3	<p>Міжнародна економіка</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Базові поняття міжнародної економіки: міжнародний поділ праці; ринки: внутрішній, національний, міжнародний, світовий. 2. Міжнародна торгівля як головна форма міжнародної економіки. Економічна рівновага на світовому ринку. 3. Параметри відкритої економіки. 4. Поняття відкритої економіки. 5. Сутність і середовище сучасної міжнародної економіки. 6. Світове господарство та характерні особливості його розвитку. 7. Політико-правове, економічне, соціально-культурне та інфраструктурне середовище міжнародної економіки. 8. Форми та фактори міжнародного поділу праці (МПП). 9. Природно-географічні умови розташування країн. 10. Форми, рівні та суб'єкти МЕВ в системі світового господарства. 11. Основні принципи міжнародної економіки. 12. Учасники міжнародних економічних відносин. 13. Підходи щодо систематизації країн світу. 14. Критерії виділення підсистем світового господарства. класифікація країн світу за економічними критеріями. 15. Критерії віднесення до НРК (за методологією ЮНКТАД). 16. Сучасні концепції та наукові школи глобалістики. Фінансова глобалізація. 17. Глобалізація світової економіки: сутність, форми прояву, наслідки. Основні риси світової глобалізації економіки. 18. Міжнародний бізнес, основні форми. 19. Глобалізація міжнародних економічних відносин. 20. Фактори розміщення і причини виникнення ТНК. 	12	
---	---	----	--

	<p>Міжнародна економічна діяльність України</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Субекти міжнародної економічної діяльності. 2. Експорт та імпорт товарів у системі міжнародної економічної діяльності. 3. Україна в системі міжнародних транспортних послуг. 4. Україна в процесах міжнародної міграції робочої сили. 5. Міжнародна передача технологій в системі міжнародної економічної діяльності України. 6. Позичування України та її національні інтереси у сфері міжнародної економіки. 7. Національні економічні інтереси України у сфері МЕН. 8. Україна як суб'єкт міжнародних торговельних та інвестиційних відносин. 9. Аналіз сучасного стану зовнішньої торгівлі України. 10. Заходи адаптації України до системи глобальної торгівлі. 11. Економічна безпека України. 12. Україна у світових інтеграційних процесах. 13. Регулювання міжнародної економічної діяльності в державі. 14. Основні напрями підвищення конкурентоспроможності української економіки. 15. Зовнішня заборгованість України. 	8	
	<p>Міжнародна торгівля</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика міжнародної торгівлі. 2. Міжнародна торгівля ята економічний розвиток. 3. Теорії міжнародної торгівлі. 4. Національний рівень регулювання міжнародної торгівлі. 5. Наднаціональний рівень регулювання міжнародної торгівлі. 6. Єдина торгова політика ЄС як основа європейської інтеграції. 7. Основні інструменти торгової політики ЄС. 8. Форми міжнародної торгівлі: сутність та особливості. 	10	

	<p>9. Методи здійснення експортно-імпортних операцій.</p> <p>10. Організовані міжнародні товарні ринки.</p> <p>11. Нормативно-правове регламентування міжнародних торговельних угод.</p> <p>12. Контракти міжнародної купівлі-продажу.</p> <p>13. Врегулювання міжнародних торгових спорів.</p> <p>14. Розрахункові операції з міжнародних торговельних угод.</p>		
	<p>Економіка підприємства</p> <p>1. Економічні межі обсягу діяльності підприємства. Метод визначення «точки беззбитковості», «точки ліквідації», «зони збитковості та прибутковості».</p> <p>2. Динамічні показники виробничої потужності: вхідна, вихідна, середньорічна виробнича потужність.</p> <p>3. Запаси матеріально-сировинних ресурсів підприємства, їх необхідність та призначення.</p> <p>4. Показники, що характеризують стан та рух основних фондів.</p> <p>5. Ефективність використання основних фондів: поняття та критерії оцінки.</p> <p>6. Планування загального фонду оплати праці.</p> <p>7. Показники собівартості продукції та порядок їх обчислення.</p> <p>8. Системи та методи внутрішнього контролю за поточними витратами.</p> <p>9. Сутність та функції прибутку, його значення в діяльності підприємства, джерела утворення.</p> <p>10. Показники прибутку та рентабельності, фактори, що впливають на рентабельність діяльності підприємства.</p> <p>11. Показники та критерії оцінки конкурентоспроможності підприємства за напрямками його діяльності: виробничої, організаційно-управлінської, кадрової.</p>	12	
	<p>Європейська інтеграція</p> <p>1. Утворення Європейського об'єднання вугілля й сталі (ЄОВС): структура, принципи діяльності та значення.</p> <p>2. Римські угоди 1957 року: створення Європейського економічного співтовариства (ЄЕС або «Спільний ринок»).</p>	8	

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Поширення інтеграції в Західній Європі та інституалізація ЄЕС у 1960-1970-х роках. 4. Активізація інтеграційних процесів в Західній Європі у 1980-х- 1992 роках. 5. Економічні та політичні передумови прийняття Єдиного європейського акту, його основні положення. 6. Утворення Європейського Союзу. 7. Інституційна база взаємовідносин Україна – Європейський Союз (ЄС). Адаптація законодавства України до законодавства ЄС. 8. Торговельне та інвестиційне співробітництво між Україною та Європейським Союзом. 9. Конкуренція на ринку ЄС та механізм регулювання. 10. Торговельна політика Європейського Союзу. 11. Зовнішня торгівля України з країнами Європейського Союзу. 12. Економічні та політичні можливості інтеграції України до Європейського Союзу. Перспективи та завдання європейської інтеграції України. 13. Формування єврорегіонів за участю України. 		
	<p>Макроекономіка</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення системі національних рахунків та розкрийте причини, що зумовили необхідність її виникнення. 2. На яких принципах ґрунтується СНР-93? 3. Зробіть порівняльний аналіз системи національних рахунків та балансів народного господарства. 4. Розкрийте зміст ВВП у системі національних рахунків. 5. Визначте методи розрахунку ВВП. 6. Дайте змістовну характеристику похідних від ВВП макроекономічних показників. 7. Чим відрізняється особистий дохід від доходу кінцевого використання? 8. Яка різниця між номінальним та реальним ВВП? 9. Яка різниця між дефлятором та індексом споживчих цін. 	8	

	<p>10. Що таке чистий економічний добробут?</p> <p>11. Сфери дослідження макроекономіки при розрахунку СНР?</p> <p>12. Які макроекономічні показники включає СНР?</p> <p>13. Назвіть різницю між ВВП і ВНП.</p> <p>14. В чому полягає метод розрахунку ВВП за виробленою продукцією?</p> <p>15. Дайте визначення категорії «додана вартість»</p> <p>16. Перерахуйте відомі вам індекси цін</p> <p>17. Яку роль виконує дефлятор ВВП?</p>		
	<p>Мікроекономіка</p> <p>1. Закони Госена.</p> <p>2. Ординальна (порядкова) та кардинальна (кількісна) концепції корисності.</p> <p>3. Рівняння рівноваги споживача: ординалістський та кардиналістський підходи.</p>	8	
	Всього годин / кредитів	90/3	

**РОЗДІЛ 4. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ,
ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН**

Програмні компетентності	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7
ЗК 1 Здатність аналізувати вплив макро- і мікрооточення на бізнес-процеси з використанням відповідних інструментів.						+	+
ЗК 2 Здатність до аналізу та синтезу даних із зовнішніх і внутрішніх джерел інформації.	+	+	+				
ЗК 3 Здатність правильно тлумачити і застосовувати систему чинного законодавства.		+					
ЗК 4 Здатність виявляти, ставити, вирішувати проблеми та приймати обґрунтовані рішення.	+	+		+			
ЗК 5 Здатність до генерування нових ідей та їх втілення у практику роботи.		+			+		
ЗК 6 Здатність до ефективної комунікаційної взаємодії, у тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій.		+	+				
ЗК 7 Здатність до організації планування процесу господарювання.		+	+				
ЗК 8 Здатність до ініціативності, відповідальності та навичок до безпечної діяльності відповідно до майбутнього профілю роботи, галузевих норм і правил, а також необхідного рівня індивідуального та колективного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях.	+	+	+	+	+		
ФК1. Здатність виявляти закономірності функціонування сучасної економіки на мікро- та макрорівні.						+	+
ФК2. Здатність використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.			+				
ФК3. Розуміння основних особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.	+			+			
ФК4. Здатність описувати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних та прикладних моделей, аналізувати отримані результати.	+						+

ФК5. Розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	+	+	+	+	+		
ФК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.	+	+					
ФК7. Здатність аналізувати і оцінювати політико-правове, економічне, соціально-культурне середовище міжнародних економічних відносин та інфраструктуру міжнародної економічної діяльності.	+	+					
ФК8. Здатність використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування економічних рішень.	+	+	+	+			
ФК9. Здатність організовувати управління зовнішньоекономічною діяльністю на підприємстві;			+	+	+		
ФК10. Розуміння механізмів вирішення економічних, виробничих та управлінських проблем та завдань в сфері міжнародної діяльності на прикладі конкретного підприємства, установи, організації.	+	+					
ФК11. Здатність визначати сегментацію ринку праці, структуру попиту та пропозиції, зайнятості та безробіття.	+	+					+
ФК12. Здатність проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, стану функціональних підсистем підприємств, організацій та установ.	+	+					
ФК13. Формування систематизованих знань про економічну сутність ризиків при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.	+	+					
ФК14. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.	+	+	+	+			
ФК15. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явищав одній або декількох професійних сферах у межах спеціальності.	+	+	+	+	+		

**РОЗДІЛ 5. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬОЇ
ПРОГРАМИ, ЩО ВІНОСИТЬСЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН**

Програмні результати	OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 6	OK 7
ПРН 1. Застосовувати сучасні математичні методи для розв'язування практичних економічних завдань.			+	+		+	+
ПРН 2. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.					+	+	+
ПРН 3. Оволодіння навичками усної та письмової професійної комунікації англійською мовою.	+						
ПРН 4. Уміти визначати чинники, причини і параметри виникнення надзвичайних ситуацій та захищати своє здоров'я і життя від шкідливого впливу параметрів середовища існування та надзвичайних факторів.	+	+	+	+			
ПРН 5. Демонструвати вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів	+	+	+			+	+
ПРН 6. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.					+	+	+
ПРН 7. Уміння використовувати в своїй діяльності норми права України та інших держав		+					
ПРН 8. Визначати потреби підприємства (організації), регіону у комплексному ресурсному забезпеченні міжнародного розвитку.	+	+				+	
ПРН9. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.	+					+	+
ПРН 10. Здійснювати статистичний аналіз фінансово-господарської діяльності, рівня соціально-економічного розвитку регіону, країни, групи країн, економічну інтерпретацію одержаних результатів, робити обґрунтовані висновки та прогностичні розрахунки.	+	+			+		

ПРН 11. Аналізувати поточну ситуацію на вітчизняному та зарубіжному фінансовому ринку, обирати оптимальні шляхи вирішення конкретних виробничих завдань фінансового характеру.			+	+	+		
ПРН 12. Застосовувати прийоми мікроекономічних досліджень для аналізу ефективності функціонування господарських мікросистем						+	
ПРН13. Координувати діяльність служб і підрозділів організації у сфері управління фінансами, виробництвом, інноваціями, інвестиціями, персоналом, маркетингом.	+	+	+				
ПРН 14. Аналізувати та планувати доходи, поточні витрати і фінансові результати від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства		+	+	+			
ПРН 15. Знати нормативні міжнародні та державні документи з контролю якості товарів та застосовувати методи пізнання товарів, їх загальних споживчих властивостей.	+	+	+		+		
ПРН 16. Аналізувати стан зовнішньо-торгівельної, валютно-кредитної та виробничо-інвестиційної політики України та країн світу.	+	+	+	+	+		
ПРН 17. Вміти розробляти стратегію виходу підприємства на зовнішні ринки, оцінювати кон'юнктуру зарубіжного ринку	+	+			+		
ПРН 18. Застосовувати нормативну базу з облікових питань до вирішення практичних завдань		+			+		
ПРН 19. Збирати та обробляти маркетингову інформацію, ефективно використовувати міжнародні канали розподілення продукції.	+	+					
ПРН 20. Здійснювати комплексний компаративний аналіз результативних показників діяльності міжнародних компаній.	+				+		
ПРН 21. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних мотивів, поваги до різноманіття думок, індивідуальних та міжкультурних відмінностей людей.	+	+					
ПРН 22. Оцінювати зовнішнє міжнародне середовище для обґрунтування національних геополітичних та гео економічних інтересів України для їх реалізації на світовій та регіональній арені.	+	+			+		+

**РОЗДІЛ 6. ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА ТА КРИТЕРІЇ
ОЦІНЮВАННЯ**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Декан факультету
економіки, менеджменту та права
_____ Л.О.Сікорська

ШИФР _____

*Факультет економіки, менеджменту та права
Кафедра економіки та міжнародних відносин*

КОМПЛЕКСНЕ КВАЛІФІКАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ № _____

для кваліфікаційного екзамену з базової освіти
студент _____ 4 курсу спеціальності 6.030503 «Міжнародна економіка»
денної форми навчання

прізвище, ім'я, по-батькові

дата

підпис

Вінниця 2019

Завдання I (теоретичне)

50 тестових завдань

Завдання II (практичне) № _____

ТВОРЧА ЗАДАЧА № 1

(Повна відповідь на питання оцінюється в 30 балів)

ВИХІДНІ ДАНІ:

Маємо такі дані про експорт та імпорт товарів у країнах світу (Австрії)
(млрд. дол. США):

Країна	Експорт		Імпорт		ВВП	
	базовий період	звітний період	базовий період	звітний період	базовий період	звітний період
Австрія	45,036	59,789	55,246	65,743	203,531	208,746

Розрахувати:

1. Сальдо торговельного балансу (звітний і базовий період) Австрії.
2. Індекс стану балансу (коефіцієнт покриття імпорту експортом) Австрії
3. Зовнішньоторговельний оборот (звітний і базовий період) Австрії.
4. Структуру зовнішньоторговельного обороту (звітний і базовий період).
5. Темп приросту експорту та імпорту Австрії.
6. Імпорتنу квоту Австрії у базовому і звітному періоді.
7. Експортну квоту Австрії у базовому і звітному періоді.
8. Зовнішньоторговельну квоту Австрії базовому і звітному періоді.
9. Темп зростання (росту) зовнішньоторговельної квоти Австрії такий:
Зробіть висновки щодо динаміки показників та її вплив на міжнародну торговельну ситуацію в Австрії.

ТВОРЧА ЗАДАЧА № 2

(Повна відповідь на питання оцінюється в 30 балів)

ВИХІДНІ ДАНІ:

Використовуючи фінансову звітність підприємства:

- 1) **Оцінити фінансову стійкість торговельного підприємства коефіцієнтним методом та проаналізувати отримані результати (повна відповідь на питання оцінюється в 20 балів);**
- 2) Здійснити оцінку фінансової стійкості підприємства відомим Вам методом та порівняти її результати з результатами коефіцієнтного методу (повна відповідь на питання оцінюється в 20 балів);
- 3) Опишіть основні структурні елементи міжнародної, національної та світової валютної системи, їх характерні ознаки (повна відповідь на питання оцінюється в 20 балів).

Таблиця

Показники	Нормативне значення	1 рік	2 рік	3 рік	Відхилення	
					2 рік від 1 року	3 рік від 2 року
1	2	3	4	5	6	7
Коефіцієнт автономії	> 0,5					
Коефіцієнт фінансової залежності	-					
Коефіцієнт маневреності власних засобів	-					
Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	> 0,5					
Коефіцієнт фінансової стабільності	> 1					
Коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу	< 1 зменшення					
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	-					

Конспект відповіді:

Розрахункова таблиця

Показники	Нормативне значення	1 рік	2 рік	3 рік	Відхилення	
					2 рік від 1 року	3 рік від 2 року
Коефіцієнт автономії	> 0,5					
Коефіцієнт фінансової залежності	-					
Коефіцієнт маневреності власних засобів	-					
Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	> 0,5					
Коефіцієнт фінансової стабільності	> 1					
Коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу	< 1 зменшен ня					
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	-					

Бали _____
(цифрами, прописом)

Прізвища та підпис екзаменаторів _____ (_____)

П.І.Б.

_____ (_____)

П.І.Б.

_____ (_____)

П.І.Б.

_____ (_____)

П.І.Б.

Критерії оцінювання знань студентів при складанні кваліфікаційного екзамену

Знання студентів при складанні кваліфікаційного екзамену оцінюється за критеріями національної системи та шкалою ECTS. Критерії оцінювання доводяться до студентів на початку екзамену.

У відповіді на теоретичне питання студент повинен продемонструвати знання теорії дисципліни та понятійно-категоріального апарату, термінології, понять і принципів предметної області дисципліни.

Відповідь студент повинен викладати чітко, логічно, послідовно, формули писати правильно, задачу розв'язувати за відповідним алгоритмом з поясненнями.

Загальна оцінка визначається як сума балів за всі виконані завдання екзаменаційного білета і може становити 100 балів (таблиця 3).

Таблиця 3

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за системою ВТЕІ КНТЕУ
A	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
B	Вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
C	Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	75-81
D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74
E	Виконання задовільняє мінімальні вимоги	60-68
FX	Потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	35-59
F	Необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс	1-34

Теоретичні завдання екзаменаційного білета

Оцінюються:

- повнота розкриття питання;
- уміння чітко формулювати визначення понять/термінів та пояснювати їх;
- здатність аргументувати відповідь;
- аналітичні міркування, порівняння, формування висновків;
- логічна послідовність, культура мови;
- емоційність та вміння переконувати.

Практичні завдання екзаменаційного білета

Оцінюються:

- ступінь опанування теоретичного матеріалу для практичного застосування ;
- правильність застосування формул, методики розрахунків показників;
- творчий підхід до виконання;
- акуратність оформлення письмової роботи.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Міжнародна економіка

1. Алієва-Барановська В. М. Глобальний бізнес : навч. посібник-довідник / В. М. Алієва-Барановська, І. І. Дахно. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 560 с.
2. Гладков И. С. Мировая экономика и международные экономические отношения : учеб. пособие / И. С. Гладков. – 4-е изд., перераб. и доп. – М. : БИНОМ, Лаборатория знаний, 2009. – 341 с. : ил.
3. Гурова И. П. Мировая экономика (+CD) : Учебник / И. П. Гурова. – 2-е изд., стер. – М. : Омега-Л, 2008. – 394с.
4. Дахно І. І. Світова економіка : навч. посібник / І. І. Дахно. – 2-ге вид. перероб. та допов. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 280 с.
5. Диденко Н. И. Мировая экономика: методы анализа экономических процессов : учеб. пособие / Н. И. Диденко. – М. : Высшая школа, 2008. – 782 с. : ил.
6. Економічна теорія. Міжнародна економіка : підручник / за ред. В. М. Тарасевича ; [В. М. Тарасевич, О. О. Завгородня, В. К. Лебедева, О. В. Летуца, О. Л. Фаїзова, О. М. Литвинова, Л. Л. Лазебник]. – К. : Знання, 2012. – 143 с. – (Серія "Вища освіта ХХІ століття" : засн. в 1998 р.).
7. Захарова Н. В. Экономика стран Европейского союза : учеб. пособие / Н. В. Захарова. – М. : Гардарики, 2008. – 205 с.
8. Кредитно-модульний курс з міжнародної економіки : навч. посібник / Ю. Г. Козак, Ю. В. Макогон, Н. С. Логвінова та ін. ; за ред. Ю. Г. Козака, Ю. В. Макогона, Н. С. Логвінової. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 296 с.
9. Липов В. В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Модуль І. Світова система господарювання : навч.-практ. посібник / В. В. Липов. – К. : Професіонал, 2008. – 368 с.
10. Липов В. В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Практикум : навч.-практ. посібник / В. В. Липов. – К. : Професіонал, 2009. – 336 с.
11. Международная экономика: в вопросах и ответах : учебное пособие / под ред. Ю. Г. Козака, [Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, А. И. Грибинча, А. Ю. Козак, М. И. Барановская, О. В. Захарченко, Е. В. Кравченко]. – 5-е изд., перераб. и доп. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 240 с.
12. Міжнародна економіка : збірник задач / авт.: Т. М. Мельник, Л. П. Кудирко, К. І. Ладиченко, В. В. Тронько. – К. : КНТЕУ, 2013. – 106 с.
13. Міжнародна економіка : навч. посібник / Ю. Г. Козак, Д. Г. Лук'яненко, Ю. В. Макогон та ін. ; за ред. Ю. Г. Козака, Д. Г. Лук'яненка, Ю. В. Макогона. – 3-тє вид. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 560 с.
14. Міжнародна економіка : навч. посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінов, В. В. Ковалевський та ін. ; за ред. Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової, В. М. Осипова. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 1118с.
15. Міжнародна економіка : опорний конспект лекцій / авт.: Т. М. Мельник, Л. П. Кудирко, О. В. Дудчак, К. І. Ладиченко. – К. : КНТЕУ, 2012. – 176 с.
16. Міжнародна економіка : підручник / за ред. А. О. Задой, В. М. Тарасевича ; [Білоцерківець В. В., Завгородня О. О., Лебедева В. К., Тарасевич В. М., Золотарьова О. В., Лазебник Л. Л., Летуца О. В., Леонідов І. Л., Литвинова О. М., Магдич А. С., Мельник Л. Г., Перова О. А., Рябцева Н. В.]. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 416 с.
17. Міжнародна економіка : підручник : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. А. А. Мазаракі. – К. : КНТЕУ, 2014. – 564 с.
18. Міжнародна економіка : підручник : у 2 ч. Ч. 2 / за заг. ред. А. А. Мазаракі ; [А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник, Л. П. Кудирко, Ю. І. Головня, К. І. Ладиченко та ін.]. – К. : КНТЕУ, 2014. – 324 с.

19. Міжнародна макроекономіка : навч. посібник / Ю. Г. Козак, Ю. М. Пахомов, Н. С. Логвінова та ін. ; за ред. Ю. Г. Козака, Ю. М. Пахомова, Н. С. Логвінової. – 3-тє вид., переробл. і допов. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 400 с.
20. Міжнародна мікроекономіка : навч. посібник / Ю. Г. Козак, Ю. М. Пахомов, Н. С. Логвінова та ін. ; за ред. Ю. Г. Козака, Ю. М. Пахомова, Н. С. Логвінової. – 3-тє вид., переробл. і допов. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
21. Міжнародний агробізнес : кредитно-модульний курс : навч. посібник / за ред. О. В. Захарченка, Ю. М. Сотнікова. – 3-тє вид., переробл. та допов. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 284 с.
22. Міжнародний агробізнес : навч. посібник / І. Ю. Сіваченко, О. В. Захарченко, В. Ф. Семенов та ін. ; за ред. І.Ю. Сіваченка, О.В. Захарченка. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 266 с.
23. Світова економіка : навч. посібник / Ю. Г. Козак, В. В. Ковалевський, Н. С. Логвінова та ін. ; за ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, Н.С. Логвінової. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 328 с.
24. Світовий бізнес : навч. посібник / Ф. Ф. Бутинець, Т. В. Барановська, С. Л. Береза та ін. ; за ред. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир : Рута, 2008. – 498 с.
25. Солонінко К. С. Міжнародна економіка : навч. посібник / К. С. Солонінко. – К. : Кондор, 2008. – 382с.
26. Суліма Є. М. Глобалістика : підручник / Є. М. Суліма, М. А. Шепєлев. – К. : Вища школа, 2010. – 544 с.
27. Транснаціональні корпорації: особливості інвестиційної діяльності : навч. посібник / С. О. Якубовський, Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова та ін. ; за ред. С. О. Якубовського, Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 472 с.
28. Шевчук В. О. Міжнародна економіка : теорія і практика : підручник / В. О. Шевчук. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Знання-Прес, 2008. – 663с.
29. Економіка США: учебник / под ред. В.Б. Супяна. – 2-е изд., испр. – М. : Экономистъ, 2008. – 832 с.

2. Міжнародна економічна діяльність України

1. Алієва-Барановська В. М. Глобальний бізнес : навч. посібник-довідник / В. М. Алієва-Барановська, І. І. Дахно. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 560 с.
2. Гладков И. С. Мировая экономика и международные экономические отношения : учеб. пособие / И. С. Гладков. - 4-е изд., перераб. и доп. - М. : БИНОМ, Лаборатория знаний, 2009. - 341 с. : ил.
3. Євроекономічна інтеграція України : навч. посібник / Л. І. Михайлова, Н. В. Волченко, Т. О. Зінчук, С. М. Кваша. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 136 с.
4. Козик В. В. Міжнародні економічні відносини : навч. посібник / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Н. Б. Даниленко. - 7-ме вид., стер. - К. : Знання, 2008. - 406с.
5. Кухарська Н. О. Міжнародна економічна діяльність України : Навч. посібник / Н. О. Кухарська, С. К. Харічков. – Х : Одиссей, 2007. – 456с.
6. Мальський, М. 3. Теорія міжнародних відносин: Підручник/ М. 3. Мальський, М. М. Мацяк. - 3-тє вид., перероб. та допов.- К: Знання, 2007.-461с.
7. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI чинне законодавство із змінами та доповненнями станом на 4 вересня 2012 року від 24 грудня 2012 року // Офіційний текст – К: Паливода А.В., 2012. – 344 с.
8. Міжнародна економіка : опорний конспект лекцій / авт.: Т. М. Мельник, Л. П. Кудирко, О. В. Дудчак, К. І. Ладиченко. – К. : КНТЕУ, 2010. – 176 с.
9. Міжнародна економіка : Підручник / А. П. Румянцев, Г. Н. Климко, В. В. Рокоча та ін. ; За ред. А.П. Румянцева. – 3-тє вид., перероб.і допов. – К : Знання, 2007. – 479с.

10. Міжнародна економіка : підручник / В. В. Білоцерківець, О. О. Завгородня, В. К. Лебедева та ін. ; за ред. А. О. Задої, В. М. Тарасевича. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 416 с.
11. Міжнародна економічна діяльність України : опорний конспект лекцій / авт.: Т. М. Мельник, І. В. Таран. – К. : КНТЕУ, 2012. – 223 с.
12. Міжнародна економічна діяльність України. Збірник тестових завдань / авт.: Т. М. Мельник, І. В. Таран. – К. : КНТЕУ, 2011. – 78 с.
13. Міжнародна макроекономіка : навч. посібник / Ю. Г. Козак, Ю. М. Пахомов, Н. С. Логвінова та ін. ; за ред. Ю. Г. Козака, Ю. М. Пахомова, Н. С. Логвінової. – 3-тє вид., переробл. і допов. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 400 с.
14. Міжнародні економічні відносини: опорний конспект лекцій / уклад. Є.М. Воронова, Л.П. Кудирко, К.І. Ладиченко, Т.М.Мельник, І.П. Михайленко, Т.В.Мірзодаєва, І.Я.Софіщенко, І.В.Таран, В.В.Юхименко. - К. : КНТЕУ, 2009. -213 с.
15. Міжнародні організації: Навч. посібник / В. В. Ковалевський, Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова та ін. ; За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, З. Кутайні. - 2-ге вид., перероб і допов. - К : Центр учбової літератури, 2007. - 440с.
16. Редькіна В. А. Торговельно-економічні відносини України з країнами Організації чорноморського співробітництва в умовах світової фінансово-економічної кризи / В. А. Редькіна // Зовнішня торгівля: право та економіка. -2009. - №4. - С.40-44.
17. Шевчук В. О. Міжнародна економіка : теорія і практика : підручник / В. О. Шевчук. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Знання-Прес, 2008. – 663с.
18. Економіка США : учебник / под ред. В.Б. Супяна. – 2-е изд., испр. – М. : Экономистъ, 2008. – 832 с.

3. Економіка підприємства

1. Гетьман О. О. Економіка підприємства : Навч. посібник / О. О. Гетьман, В. М. Шаповал. – 2-ге вид. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
2. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства : навч. посібник / В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погріщук. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 304 с.
3. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства : навч. посібник / В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погріщук. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 304 с.
4. Давидович І. Є. Управління витратами : навч. посібник / І. Є. Давидович. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 320с.
5. Економіка підприємства (в питаннях і відповідях) : навч. посібник / І. І. Цигилик, Я. Р. Бибик, М. Я. Ємбрик, В. Ф. Паращич. – 2-ге вид., допов., перероб. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 212с.
6. Економіка підприємства / О. І. Андрусь, Н. Я. Бойчук, М. В. Вербицька та ін. – 2-ге вид., стер. – К. : Ельга - Н КНТ, 2009. – 780 с.
7. Економіка підприємства ресторанного господарства : опорний конспект лекцій / уклад.: В. Г. Міска, С. П. Гаврилюк. – К. : КНТЕУ, 2009. – 122 с.
8. Економіка підприємства : опорний конспект лекцій / авт.: Н. М. Гуляєва, І. О. Чаюн, Г. М. Богославець, Л. Л. Стасюк, І. Ю. Бондар, С. І. Губар. – К. : КНТЕУ, 2010. – 120 с.
9. Економіка підприємства : опорний конспект лекцій. Ч. 1 / авт.: Л. О. Лігоненко, І. О. Чаюн, Г. М. Богославець, Л. Л. Стасюк, Г. В. Ситник, О. В. Корольова-Казанська. – К. : КНТЕУ, 2010. – 120 с.
10. Економіка підприємства: збірник тестів і задач : навч. посібник / А. В. Шегда, Т. Б. Харченко, Ю. А. Сагайдак, Л. О. Пашнюк. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 240 с.
11. Економіка підприємства: теорія і практикум : навч. посібник / В. І. Блонська, Т. Г. Васильців, С. С. Гринкевич та ін. ; за ред. Н. Г. Міценко, О. І. Яценко. – Львів : Магнолія 2006, 2008. – 688 с.

12. Економіка та організація виробництва: підручник / за ред. В.Г. Герасимчука, А.Е. Розенплентера. – К.: Знання, 2007. – 678с. – (Вища освіта ХХІ століття).
13. Економіка та підприємництво: Практикум. Навч. посібник / С. Я. Салига, В. О. Желябін, О. В. Бойко та ін. – К.: Професіонал, 2007. – 752с.
14. Економіка та фінанси підприємства: опорний конспект лекцій. Ч. 1 / авт.: Л. О. Лігоненко, Г. М. Богославець, О. В. Корольова-Казанська, Г. В. Ситник, Л. Л. Стасюк, І. О. Чаюн. – К.: КНТЕУ, 2011. – 131 с.
15. Економіка та фінанси підприємства: опорний конспект лекцій. Ч. 1 / авт.: Л. О. Лігоненко, Г. М. Богославець, О. В. Корольова-Казанська, Г. В. Ситник, Л. Л. Стасюк, І. О. Чаюн. – К.: КНТЕУ, 2014. – 131 с.
16. Економіка та фінанси підприємства: методика розв'язання практичних задач: навч. посібник / Л. О. Лігоненко, І. В. Височин, О. В. Корольова-Казанська та ін. – К.: КНТЕУ, 2011. – 336 с.
17. Захарченко В. І. Економіка підприємства: практикум (збірник задач і виробничих ситуацій): навч. посібник / В. І. Захарченко, М. М. Меркулов, Л. В. Ширяєва. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 144 с.
18. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підручник / О. С. Іванілов. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
19. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підручник / О. С. Іванілов. – 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 728 с.
20. Іванов В. Б. Потенціал підприємства: наук.-метод. посібник / В. Б. Іванов, О. М. Кохась, С. М. Хмелевський. – К.: Кондор, 2009. – 300 с.
21. Іванюта П. В. Управління ресурсами та витратами: навч. посібник / П. В. Іванюта, О. П. Лузівська; за ред. С.М. Іванюти. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 320 с.
22. Калініченко О. В. Економіка підприємства: практикум: навч. посібник / О. В. Калініченко, О. Д. Плотник. – К.: Кондор, 2012. – 600 с.
23. Ковальчук І. В. Економіка підприємства: навч. посібник / І. В. Ковальчук. – К.: Знання, 2008. – 679с. – (Вища освіта ХХІ століття).
24. Кривов'язюк І. В. Підприємство в умовах ринку: навч. посібник / І. В. Кривов'язюк. – К.: Кондор, 2009. – 840 с.
25. Маслак О. І. Економіка промислового підприємства: навч. посібник / О. І. Маслак, Л. Д. Воробйова. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 172 с.
26. Мацібора В. І. Економіка підприємства: навч. посібник / В. І. Мацібора, В. К. Збарський, Т. В. Мацібора. – К.: Каравела, 2008. – 312с.
27. Нестерчук Ю. О. Економіка підприємства: навч.-метод. посібник / Ю. О. Нестерчук, С. А. Сегеда. – Вінниця: Едельвейс і К, 2014. – 372 с.
28. Організація виробництва на підприємствах харчової промисловості: підручник / Т. Л. Мостенська, І. А. Бойко, І. М. Болотіна та ін. – кер. кол. авт. і наук. ред. д.е.н., проф. Т. Л. Мостенської. – К.: Кондор, 2012. – 492 с.
29. Петренко М. І. Економіка підприємства: навч. посібник / М. І. Петренко, А. Г. Драбовський, В. М. Петренко; під заг. ред. М.І. Петренка. – Вінниця: Консоль, 2010. – 510 с.
30. Турпак І. В. Основи економіки та організації підприємництва: навч. посібник / І. В. Турпак, В. І. Турпак, С. А. Жуков. – К.: Кондор, 2012. – 270 с.
31. Управління матеріальними ресурсами: енциклопед. слов. / О. В. Антонюк, О. В. Баєва, М. Ф. Головатий та ін.; за ред. Г. В. Щокіна, О. В. Антонюка, М. Ф. Головатого, М. О. Копнова. – К.: Персонал, 2009. – 376 с.
32. Федорова В. А. Економіка підприємств та міжнародних компаній: навч. посібник / В. А. Федорова, О. А. Соловійова. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 232 с.
33. Шлійко А. В. Економіка підприємництва на ринку товарів і послуг: навч. посібник / А. В. Шлійко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 376 с.
34. Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навч. посібник / Н. М. Яркіна. – К.: Ліра-К, 2013. – 497 с.

4. Міжнародна торгівля

1. Міжнародна мікроекономіка : навч. посібник / Ю. Г. Козак, Ю. М. Пахомов, Н. С. Логвінова та ін. ; за ред. Ю. Г. Козака, Ю. М. Пахомова, Н. С. Логвінової. – 3-тє вид., переробл. і допов. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
2. Циганкова Т. М. Міжнародна торгівля : Навч. посібник / Т. М. Циганкова, Л. П. Петрашко, Т. В. Кальченко. – К. : КНЕУ, 2001. – 488с.
3. Міжнародна торгівля : Навч. посібник / А. П. Румянцев, А. І. Башинська, І. М. Корнілова, Ю. О. Коваленко. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 376с.
4. Дахно І. І. Міжнародна торгівля : навч. посібник / І. І. Дахно. – 2-ге вид., допов. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 296 с.
5. Крилова Н. В. Міжнародна торгівля : навч. посібник / Н. В. Крилова. – К. : Знання, 2008. – 365с. – (Вища освіта ХХІ століття).
6. Міжнародна торгівля : навч. посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, О. В. Мірошниченко та ін. ; за ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, О.В. Мірошниченка. – 3-тє вид., доповн. та перероб. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 688 с.
7. Міжнародна торгівля : підручник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, М. І. Барановська та ін. ; за ред. Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової, М. І. Барановської. – 4-тє вид., переробл. та допов. – Київ : Центр учбової літератури, 2011. – 512 с.
8. Коваленко Ю. О. Міжнародна торгівля послугами : Навч. посібник / Ю. О. Коваленко, А. П. Румянцев. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 112с.
9. Павленко І. І. Міжнародна торгівля та інвестиції : навч. посібник / І. І. Павленко, О. В. Варяниченко, Н. А. Навроцька. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 256 с.
10. Мельник Т. М. Міжнародна торгівля товарами в умовах глобальної конкуренції : Монографія / Т. М. Мельник. – К. : КНТЕУ, 2007. – 396с.
11. Яковлев Ю. П. Міжнародна торгівля. Практикум : навч. посібник / Ю. П. Яковлев. – К. : Кондор, 2008. – 380 с.
12. Основи міжнародної торгівлі : Навч. посібник / За ред. Козака Ю.Г., Логвінової Н.С., Ржєпішевського К.І. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 656с.
13. Мазаракі А. А. Регуляторна політика у сфері зовнішньої торгівлі : монографія / А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник. – К. : КНТЕУ, 2010. – 470 с.
14. Структурна переорієнтація зовнішньої торгівлі у системі факторів економічного зростання : монографія / А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник, В. В. Юхименко та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. – К. : КНТЕУ, 2011. – 652 с.
15. Бураковський І. Теорія міжнародної торгівлі / І. Бураковський. – К. : Основи, 2000. – 241с.
16. Міжнародна торгівля [Електронний ресурс] / за ред. Ю. Г. Козака, Т. Спорєка, Е. Молендовського. – 5-тє вид., переробл. та допов. — Електронні дані. – Київ : Центр учбової літератури, 2015. – Систем. вимоги: Acrobat Reader. – Режим доступу: http://10.0.2.150/docs/CUL/Mignar_torgivlya_Kozak_2015.pdf.

5. Європейська інтеграція

1. Андросова Т. В. Європейська інтеграція : навч.-метод. посібник / Т. В. Андросова, А. В. Янчев, В.О. Козуб. – Х. : ХДУХТ, 2012. – 202 с.
2. Балян А. В. Узгодженість аграрної та регіональної політики як передумова прискорення інтеграції України до світового економічного простору / А. В. Балян // Економіка АПК. – 2013. – №11. – С.92-99.
3. Березовська І. Правові інструменти реалізації зони вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом / І. Березовська // Право України. – 2016. – № 4. – С. 35-45.
4. Борисова Ю. В. Європейська інтеграція: погляд громадськості [Електронний ресурс] / Ю. В. Борисова, А. А. Богданова // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Сер. Юридичні науки. - 2013. - № 1. - С. 37-42.
5. Бочаров С. Європейська інтеграція: польський досвід та українські перспективи [Електронний ресурс] / С. Бочаров // Вісник Львівського університету. Сер. : Міжнародні відносини. - 2012. - Вип. 31. - С. 37-42. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VLNU_Mv_2012_31_7

6. Відносини Україна – ЄС. URL: <https://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/european-integration/ua-eu-relations>
7. Галик В. М. Україна в Європі і світі: Навчальний посібник / Володимир Галик; [відп. за випуск Л. В. Тимошенко]. - К.: Знання, 2013. - 364 с.
8. Дахно І. І. *Право Європейського союзу [Електронний ресурс] : навч. посібник / І. І. Дахно, В. М. Алієва-Барановська. — Електронні дані. — Київ : Центр учбової літератури, 2017. — Систем. вимоги: Acrobat Reader. — Режим доступу: http://10.0.2.150/docs/CUL/Pravo_ES_Dahno.pdf.*
9. *Євроекономічна інтеграція України : навч. посібник / Л. І. Михайлова, Н. В. Волченко, Т. О. Зінчук, С. М. Кваша. — К. : Центр учбової літератури, 2013. — 136 с.*
10. Євроінтеграційний портал. URL: <https://eu-ua.org/sluzhba-vice-premyer-ministra-z-pytan-uevropeyskoji-ta-uevroatlantychnoyi-integraciyi>
11. *Європейська інтеграція : опорний конспект лекцій / авт.: Т. М. Мельник, Л. П. Кудирко, Ю. І. Головня, А. В. Бохан, Н. О. Іксарова, К. І. Ладиченко. — Київ : КНТЕУ, 2016. — 110 с.*
12. *Європейська інтеграція [текст] навч. посіб. / за ред. М. І. Макаренка, Л. І. Хомутенко ; [М. І. Макаренка, Л. І. Хомутенко, І. І. Д'яконова та ін.]. — К. : «Центр учбової літератури», 2014. — 344 с.*
13. *Європейська інтеграція: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів та слухачів магістерської підготовки за напрямом «Державне управління» / Кол. авт.; за заг. ред. проф. І.А. Грицяка та Д.І. Дзвінчука. - Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. - 464 с.*
14. *Європейський Союз: Історія і засади функціонування: Навч. посіб. - 2-ге вид., виправ. і доп. Рекомендовано МОН / Копійка В.В., Шинкаренко Т.І. - К., Видавництво «Знання», 2012. - 759 с.*
15. Корнієнко, В. О. Україна в Європі і світі : навчальний посібник / В. О. Корнієнко. — Вінниця : ВНТУ, 2017. — 147 с.
16. *Кульганік О. М. Європейська інтеграція : завдання до практичних занять : освіт. ступінь “бакалавр” : галузь знань 0305 “Економіка та підприємництво”, 0306 “Менеджмент і адміністрування” : спец. 6.030503 “Міжнародна економіка”, 6.030601 “Менеджмент” : спеціаліз. “Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності” / О. М. Кульганік. — Вінниця : Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2017. — 48 с.*
17. Мальська М. П. Основи європейської інтеграції [текст] підручник. / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк – К.: «Центр учбової літератури», 2017. – 320 с.
18. Матюшенко І.Ю. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції: навчальний посібник / І.Ю. Матюшенко, С.В. Беренда, В.В. Резніков. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015.- 496 с.
19. Пазізіна К.В., Уніят А.В. Світова та європейська інтеграція: навч. посібник. - Тернопіль.- 2013.- 258 с.
20. Яковюк І. В. Правові основи інтеграції до ЄС: загальнотеоретичний аналіз : монографія / І. В. Яковюк ; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". – Х. : Право, 2013. – 760 с.

6. Мікроекономіка

1. *Андреюк Н.В. Мікроекономіка : навч. посіб. / Н.В. Андреюк. — К. : Кондор, 2004. — 176 с.*
2. *Базилінська О.Я. Мікроекономіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / О.Я. Базилінська, О.В. Мініна. — К. : Центр навчальної літератури, 2004. — 351с.*
3. *Задоя А.О. Мікроекономіка: Курс лекцій та вправи : навч. посіб. / А.О. Задоя. — 2-ге вид., стер. — К. : Знання, 2002. — 211 с.*
4. *Зянько В.В. Основи мікроекономіки : навч. посіб. для студ. вузів / В.В. Зянько. — Вид. 2-е, переробл. і доп. — К. : Слово, 2009. — 344 с.*
5. *Косік А.Ф. Мікроекономіка : навч. посіб. / А.Ф. Косік, Г.Е. Гронтковська. — 2-ге вид., перероб. і допов. — К. : Центр навчальної літератури, 2008. — 438 с.*
6. *Лісовий А.В. Мікроекономіка : навч. посіб. / А.В. Лісовий. — 2-ге вид., перероб. та доп. — К. : Центр навчальної літератури, 2003. — 208 с.*

7. Мікроекономіка і макроекономіка : підруч. для студентів екон. спец. закл. освіти. У 2-х ч. / С.М. Будаговська, О.І. Кілієвич, І.О. Луніна, ін.; За ред. Будаговської С.М. – 3-тє вид. – К. : Основи, 2003. – 517 с.
8. Мікроекономіка : навч. посіб. / В.І. Мельникова, В.Г. Яременко, О.П. Мельникова, В.О. Корнівська. – К.: Професіонал, 2005. – 400 с.
9. Мікроекономіка : підруч. / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич, А.І. Ігнатюк, С.В. Слухай; За ред. В.Д. Базилевич. – К. : Знання, 2007. – 677 с.
10. Мікроекономіка : підруч. для студ. вузів ; за заг. ред.: П.Ю. Буряка, О.Г. Гупала. – К. : Хай-Тек Прес, 2012. – 560 с.
11. Наливайко А.П. Мікроекономіка : навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / А.П. Наливайко, Н.В. Задорожна; За ред. Наливайка А.П. – К. : КНЕУ, 1999. – 208 с.
12. Павленко І.М. Мікроекономіка : навч. посіб. / І.М. Павленко. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 288 с.
13. Пилипенко В.В. Мікроекономіка. Курс лекцій : навч. посіб. / В.В. Пилипенко. – Л. : Новий Світ-2000, 2010. – 280 с.
14. Поплавська Ж.В. Мікроекономіка. Теорія і практика управлінської економіки : навч. посіб. для студ. вузів / Ж.В. Поплавська, О.Й. Криса. – 2-е вид., переробл. і доп. – К. : Алерта, 2012. – 272 с.
15. Стеблій Г.Я. Мікроекономіка : навч. посіб. / Г.Я. Стеблій. – К. : «Фірма «ІНКОС», Центр навчальної літератури, 2007. – 221 с.

7. Макроекономіка

1. Базилевич В. Д. Макроекономіка : Навч. посібник / В. Д. Базилевич, Л. О. Баластрик. – 2-ге вид., допов. – К : Атіка, 2007. – 368с.
2. Базілінська О. Я. Макроекономіка : навч. посібник / О. Я. Базілінська. – 2-г вид., випр. – К. : Центр навчальної літератури, 2009. – 442 с.
3. Батура О. В. Макроекономіка : навч. посібник / О. В. Батура, О. Ф. Івашина, Л. Ф. Новікова. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 236с.
4. Гронтковська Г. Е. Макроекономіка : навч. посібник / Г. Е. Гронтковська, А. Ф. Косік. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 672 с.
5. Гронтковська Г. Е. Макроекономіка. Практикум : навч. посібник / Г. Е. Гронтковська, А. Ф. Косік. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 400 с.
6. Калініченко О. В. Макроекономіка. Практикум : навч. посібник / О. В. Калініченко, О. Д. Плотник. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 656 с.
7. Кулішов В. В. Макроекономіка: основи теорії і практикум : навч. посібник / В. В. Кулішов. – 2-ге вид., випр. – Львів : Магнолія плюс, 2007. – 256с.
8. Лагутін В. Д. Макроекономіка : навч. посібник / В. Д. Лагутін, Л. І. Пронкіна. – К. : КНТЕУ, 2012. – 268 с.
9. Макроекономіка та макроекономічна політика : навч. посібник / А. Ф. Мельник, Т. Л. Желюк, О. В. Длугопольський, О. В. Панухник ; за ред. А.Ф. Мельника. – К. : Знання, 2008. – 699 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
10. Макроекономіка : збірник тестових завдань /уклад.: Н.Л. Новікова. – К. : КНТЕУ, 2008. – 80с.
11. Макроекономіка : опорний конспект лекцій /авт.: В. Д. Лагутін, І. П. Соколовська, Ю. М. Уманців, Н. Л. Новікова, Ю. І. Зігліна. – К. : КНТЕУ, 2010. – 107 с.
12. Макроекономіка : опорний конспект лекцій /авт.: В. Д. Лагутін, І. П. Соколовська, Ю. М. Уманців. – К. : КНТЕУ, 2013. – 103 с.
13. Макроекономіка : опорний конспект лекцій /уклад.: В.Д. Лагутін, І.П. Соколов, Ю.М. Уманців, Ю.І.Зігліна. – К. : КНТЕУ, 2007. – 102с.
14. Макроекономіка : опорний конспект лекцій /уклад.: В.Д. Лагутін, І.П. Соколовська, Ю.М. Уманців, Ю.І.Зігліна, Н.Л. Новікова. – К. : КНТЕУ, 2008. – 107с.
15. Мікроекономіка і макроекономіка : підручник , у 2-х ч. / С. М. Будаговська, О. І. Кілієвич, І. О. Луніна та ін. ; за заг. ред. С.М. Будаговської. – 4-те вид. – К. : Основи, 2007. – 518 с.